

бізнес. Важлива задача підприємців моніторити та активно користуватися можливими урядовими програмами, такими як знижена ставка до оподаткування, скасування мита, тощо.

Одним з вагомих допоміжних інструментів для відновлення малого бізнесу може стати залучення міжнародних партнерів. Міжнародні організації та компанії можуть надавати фінансову допомогу та експертні знання для розвитку бізнесу та створення нових можливостей. Також, слід розглянути можливості співпраці бізнесу між собою, вони можуть об'єднуватися в асоціації та кооперативи, для забезпечення взаємодії та підтримки один одного. Важливо не забувати про необхідність постійного моніторингу ринкових умов, зміни попиту та аналізу конкуренції в нових умовах, щоб бути готовим до швидкого реагування на зміни ринкового середовища. В умовах нестабільності, стійкість бізнесу можна забезпечити за допомогою диверсифікації виробництва та забезпечення різноманітності продуктів і послуг.

Одним з ключових чинників успіху в умовах нестабільності зовнішнього середовища та воєнного стану є гнучкість та швидкість реагування на зміни. Підприємства повинні бути готові до швидкої зміни своїх стратегій та планів, враховуючи зміну умов та прогнозів.

Умови нестабільності зовнішнього економічного середовища потребують ретельного аналізу економічних показників, а також прогнозування можливих змін. Такий аналіз допоможе визначити стратегію діяльності та розвитку бізнесу в умовах нестабільності.

Література

1. 5 нагальних тем для підприємців. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/markets/5-nagalnih-tem-dlya-pidpriyemciv-50260846.html>
2. IMF Country Information. URL: <https://www.imf.org/en/Countries/UKR>
3. Довідник для підприємця. Портал «Дія». URL: <https://business.diia.gov.ua/handbook>
4. Василюк М.Н. «Наукові підходи до розвитку малого бізнесу в умовах війни». 2022

References

1. 5 urgent topics for entrepreneurs. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/markets/5-nagalnih-tem-dlya-pidpriyemciv-50260846.html>
2. IMF Country Information. URL: <https://www.imf.org/en/Countries/UKR>
3. Handbook for an entrepreneur. «DIYA» portal. URL: <https://business.diia.gov.ua/handbook>
4. Vasylets M.N. «Scientific approaches to the development of small business in the conditions of war». 2022

JEL Classification: F01, O10, O31, O38

Вікторія Мацука

*к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет*

Viktoriia Matsuka

*PhD in Economics, Associate Professor
Department of Management and Finance*

Mariupol State University

v.matsuka@mdu.in.ua

ТРЕНДИ ТА ІННОВАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО

FUTURE TRENDS AND INNOVATIONS

Анотація. У роботі представлено результати досліджень щодо трендів та інновацій майбутнього. Докладно описані основні базові технології, які визначатимуть глобальні розробки.

Abstract. This work presents the results of research on trends and innovations of the future. The main basic technologies that will determine global developments are described in detail.

Дослідження інновацій є актуальним. Аспектами аналізу інноваційних процесів є можливість країн розробляти інновації в умовах мінливих часів. Інноваційний рівень країни вказує на її потенціал і здатність країни реагувати на світові тренди у майбутньому.

Метою дослідження є оцінка розвитку інновацій, технологічних проривів у світі в умовах глобальних ризиків.

Розглянемо інноваційні технології майбутнього. Чотири базові технології визначатимуть у майбутньому глобальні економічні, соціальні та військові розробки, а також усі дії світової спільноти, спрямовані на охорону навколишнього середовища [1–3].

Доступні технології введення великих даних, потужність процесів і великий обсяг зберігання інформації спрощують глобальне поширення кіберпослуг і соціальних медіа. Це вимагатиме не лише розширення ринків інформації, а й підвищення рівня безпеки глобальних мереж, що в свою чергу поставить дуже серйозні завдання для державних інституцій і громадянського суспільства. Потрібно поєднувати переваги інформаційних технологій з усвідомленням нових загроз, які ці технології становлять. Страх перед державним наглядом може змусити громадян розвинутих країн чинити тиск на уряди, щоб обмежити залежність суспільства від мережевого павутиння, або навіть зовсім ліквідувати великі системи даних [3].

Рішення, що ґрунтуються на застосуванні інформаційних технологій, спрямовані на підвищення економічної ефективності та рівня життя громадян при мінімумі споживання ресурсів та шкоди для довкілля, будуть украй важливими для життєзабезпечення мегаполісів. Деякі з майбутніх світових мегаполісів при проектуванні та будівництві інфраструктури формуватимуться фактично з нуля за принципом «*tabula rasa*». При такому методі нові архітектурні рішення можуть стати надійними дверима у майбутнє або стати джерелом міських кошмарів, якщо інформаційні технології не використовуватимуться досить ефективно.

Такі види прикладного виробництва, як 3D друк, об'ємне макетування та робототехніка, мають достатній потенціал для того, щоб змінити моделі праці як у країнах, що розвиваються, так і в розвинених [1; 3]. У країнах, що розвиваються, такі технології підвищать ефективність праці, допоможуть вирішити проблеми із зайнятістю, скоротять потреби в залученні аутсорсингу. Проте такі технології можуть мати зворотній ефект: низько- та середньокваліфіковані співробітники виробництва виявляться непотрібними для розвинених економік, що, своєю чергою, посилять соціальну нерівність. Для країн з економікою, що розвивається, нові технології стимулюють зростання виробничих потужностей, підвищать конкурентоспроможність виробників і постачальників.

Прориви, особливо в галузі технологій безпеки життєвоважливих ресурсів, будуть необхідні для задоволення потреб світового населення у продуктах харчування, воді та енергії. В майбутньому ці технології забезпечуватимуть збереження харчових ресурсів, включаючи генетично модифіковані зернові. Вони працюватимуть у землеробстві, на зрошенні, у сонячній енергетиці, допоможуть удосконалити виробництво біопалива, а також збільшити видобуток нафти та природного газу. Сьогодні економіки, що розвиваються, відчувають певні труднощі у виробництві та поставках ключових ресурсів. А будь-які зміни клімату можуть погіршити ці труднощі. Тому країни, що розвиваються, повинні на початковому етапі запровадити значні заохочення за впровадження нових ресурсозберігаючих технологій. Будь-яке поширення чи прийняття вже існуючих та нових ресурсозберігаючих технологій у майбутньому значною мірою залежатимуть від суспільної реакції, а також від політичної волі керівництва.

І нарешті, останні у списку, але не за змістом, нові технології охорони здоров'я продовжать робити свій внесок у збільшенні середньої тривалості життя [1]. Ці технології активно працюватимуть у збереженні фізичного та психічного здоров'я, у підвищенні якості життя. Очевидно, що найвищих показників у збільшенні терміну життя населення досягнуть ті країни, де економіка розвивається сьогодні за рахунок зростання середнього класу. Системи охорони здоров'я таких країн можуть зараз перебувати на відносно низькому рівні, проте тут спостерігатиметься значний прогрес у підвищенні середньої тривалості життя. Крім того

багато інноваційних центрів, що займаються лікуванням хронічних захворювань, будуть розміщуватися саме в країнах світу, що розвивається.

Таким чином, інновації є рушійною силою до сталого розвитку економіки країн світу. Розвиток інноваційних технологій дозволяє підвищити макроекономічні показники та рівень якості життя в країнах світу у майбутньому.

Література

1. Технології майбутнього. 10 інновацій, які кардинально змінять життя людства в найближчі 25 років. URL: <http://surl.li/frpgp> (дата звернення: 22.03.2023).
2. Bruno Lanvin. The World's Most Innovative Countries. URL: <http://surl.li/frpgx> (accessed March 22, 2023).
3. The Grand Chessboard: American Primacy and Its Geostrategic Imperatives. by Zbigniew Brzezinski. New York: Basic Books, 1997. 256 p. URL: <http://surl.li/frpha> (accessed March 22, 2023).

References

1. Technologies of the future. 10 innovations that will radically change the life of mankind in the next 25 years. URL: <http://surl.li/frpgp> (accessed March 22, 2023).
2. Bruno Lanvin. The World's Most Innovative Countries. URL: <http://surl.li/frpgx> (accessed March 22, 2023).
3. The Grand Chessboard: American Primacy and Its Geostrategic Imperatives. by Zbigniew Brzezinski. New York: Basic Books, 1997. 256 p. URL: <http://surl.li/frpha> (accessed March 22, 2023).

JEL Classification: G32, G33, M21

Олександра Мельникова

*к.е.н., доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

Oleksandra Melnykova

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of Business Economics
and Entrepreneurship Department, Kyiv National Economic
University named after Vadym Hetman
melnykova.oleksandra@kneu.edu.ua*

Юлія Парипа

*студентка факультету економіки та управління,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

Yuliia Parypa

*student of the Faculty of Economics and Management,
Kyiv National University of Economics named after Vadym Hetman
yuliia.parypa@kneu.ua*

ДОСЛІДЖЕННЯ АНТИКРИЗОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ БІЗНЕСУ

RESEARCH ON ANTI-CRISIS TOOLS FOR BUSINESS

Анотація. Досліджено напрями діагностики кризових явищ на підприємствах. Проаналізовано основні антикризові інструменти для бізнесу.

Abstract. Explored the directions of diagnosing crisis phenomena in enterprises. Analyzed the main anti-crisis instruments for business.

У світі бізнесу неодмінно виникають кризові ситуації, що впливають на економіку країни та фінансову стійкість підприємств. Кризові явища можуть мати різні причини, такі як еко-